

Váše značka	UT-28105/2017	Vážený pan
Sp. zn.	34/2017/NZ/AL	Mgr. et Mgr. Pavel Bacík
Č. j.	KVOP-23611/2018	ředitel
Datum	31. května 2018	Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra ČR
		Lhotecká 559/7
		143 00 Praha 4

Vážený pane řediteli,

dovoluji si Vás informovat o závěrech, ke kterým jsem dospěla při neohlášené systematické návštěvě Příjímacího střediska Praha-Ruzyně v návaznosti na Vaše vyjádření, které mi bylo doručeno dne 20. listopadu 2017. Za Vaše vyjádření Vám děkuji a také Vám sděluji, že je považuji za dostatečné ve smyslu ustanovení § 21 a odst. 4 zákona o veřejném ochránci práv.¹

Jsem si vědoma, že jste se rozhodl neakceptovat několik mnou navržených opatření k nápravě, současně však také vnímám, že v této chvíli není v možnostech Správy uprchlických zařízení návrhy těchto opatření vtělit do metod práce s ohledem na stávající zákonné předpisy. Zároveň vítám, že ke klientům přistupujete individuálně a jste schopni řešit požadavky klientů i nad rámec obecných pravidel. Z těchto důvodů šetření vůči Příjímacímu středisku Praha-Ruzyně uzavírám.

Prosím, dovoluji mi zde jen několik stručných poznámek k Vašemu vyjádření, které jste k vybraným kapitolám mé zprávy poskytl.

Kapitola 4. Personální otázky

Ve zprávě z návštěvy zařízení jsem navrhovala, aby všichni zaměstnanci Příjímacího střediska Praha-Ruzyně byli pravidelně vyškolení v oblasti příznaků posttraumatických stresových poruch, určování zranitelnosti a práce se zranitelnými klienty a v oblasti identifikace obětí obchodování s lidmi. Z rozhovorů se zaměstnanci Příjímacího střediska Praha-Ruzyně i z Vámi doloženého seznamu hromadných vzdělávacích akcí pro rok 2016 a 2017 totiž vyplynulo, že tato témata nejsou při dalším vzdělávání zaměstnanců dostatečně pokryta.

Ve vyjádření uvádíte, že mnou navržené opatření považujete za splněné. K tomu jste ve svém vyjádření uvedl, že není potřeba vzdělávat všechny zaměstnance Příjímacího střediska Praha-Ruzyně v těchto tématech, protože Správa uprchlických zařízení je organizací s rozličnou škálou pracovních pozic, a to ať se jedná o sociální pracovníky, ekonomy, údržbáře, organizační pracovníky apod. Ostatní zaměstnanci procházejí školeními a pravidelnými poradami, kde je jim vštěpován standard práce s klienty i přesto, že neabsolvují vybrané kurzy týkající se určování zranitelnosti, rozpoznávání příznaků posttraumatických stresových poruch apod. Z Vašeho vyjádření vnímám přesvědčení, že se snad rozcházíme v otázce okruhu adresátů těchto školení. Prosím, dovoluji mi ujistit Vás, že nepožaduji po zaměstnancích Správy uprchlických zařízení na ekonomických

1 Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

pozicích, údržbářích i organizačních pracovnících, aby se účastnili školení na daná témata. K tomu samozřejmě vítám, že těmto zaměstnancům je pravidelně vštěpován standard práce s klienty. Pokyn zařadit více školení týkajících se rozpoznávání příznaků posttraumatických stresových poruch, určování zranitelnosti, práce se zranitelnými klienty a v oblasti obchodování s lidmi se týká všech zaměstnanců Příjímacího střediska Praha-Ruzyně, kteří s klienty ve skutečnosti opravdu pracují.

Ve vyjádření jste uvedl, že daná témata jsou zahrnuta v plánu vzdělávání pracovníků pro příští rok, tedy rok 2018. Toto vyjádření považuji za klíčové, a dané opatření tedy i já považuji za splněné.

Kapitola 5. Materiální podmínky

Vítám, že Příjímací středisko Praha-Ruzyně je schopno zajistit další nábytek v případě, kdy o to klient požádá, a to i nad rámec ustanovení zákona o azylu.²

S politováním musím konstatovat, že se úvahy o případném přemístění příjímacího střediska z terminálu mezinárodního letiště nikam neposunuly, avšak jsem si vědoma, že eventuelní přesun je navázán na změnu patřičné legislativy. Jak jsem zdůraznila i ve zprávě z návštěvy zařízení, skutečně oceňuji, že se zaměstnanci příjímacího střediska snaží ve spolupráci s Ministerstvem vnitra o co nejrychlejší přemístění dětí a rodin s dětmi do Příjímacího střediska Zastávka. Mým úkolem je však působit i preventivně do budoucna. Dlouhodobě vnímám, že prostor vymezený k pobytu na vzduchu není vůbec uzpůsoben pro skutečný oddech a hru, a to vinou okolního prostředí.

Z Vámi poskytnutých údajů z roku 2016 a 2017 vyplývá, že děti strávily v zařízení obvykle 1 až 3 dny, výjimečně 4 dny a pouze v jednom případě 9 dnů. Jak jste uvedl ve vyjádření, nedomníváte se, že i přes hluk z letiště by krátkodobý pobyt dětí v zařízení mohl ohrozit jejich práva a porušit čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

K tomu jsem nucena dodat, že v námi diskutovaných rozsudcích³ stěžovatelé, tedy nezletilé děti byly v jednotlivých rozsudcích drženy v zařízení v rozmezí od 7 do 18 dnů. Považuji za nutné zdůraznit, že Evropský soud pro lidská práva v žádném z uvedených rozsudků ani náznakem nevynechal přesně určitý časový úsek, do kdy je možné považovat umístění dítěte v zařízení jako souladné s článkem 3. Vždy bere v potaz tři podmínky; tím je věk dítěte, materiální podmínky v zajištění a délka zajištění.

Dle soudu podmínky v zařízení *Toulouse-Cornebarrieu* samy o sobě, přestože byly pro dítě významným zdrojem stresu a neklidu, nebyly dostatečně závažné, aby v případě zajištění trvajícím krátkou dobu měly za následek porušení čl. 3. Dokonce při více příležitostech zdůraznil, že zmíněné zařízení bylo z hlediska materiálních podmínek uzpůsobeno pro pobyt rodin s dětmi – problematickým byl pouze omezený přístup dětí na čerstvý vzduch kvůli hluku z letiště. Soud vždy v závěru dovedl, že v daných případech zajištění trvalo více než

2 Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č.283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

3 Rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ze dne 12. července 2016, č. 33201/11, č. 11593/12, č. 76491/14 a č. 68264/14.

krátkou dobu, a proto konstatoval porušení článku 3. Opět je nutno zdůraznit, že zhodnocení, co lze považovat za krátkou dobu, se soud nevěnoval.

Vaše vyjádření k termínu výplaty kapesného klientům v řádných a mimořádných termínech stejně jako údaje o volnočasovém vyžití a náplni denního programu klienta A. S., který v zařízení strávil celkem 123 dnů, přijímám jako dostatečné.

Kapitola č. 6 Zranitelné osoby

Vítám úpravu sprchových koutů v chráněné zóně v souladu s návrhem opatření k nápravě č. 10 a dle přiložené fotodokumentace ji hodnotím jako dostatečnou.

Kapitola č. 7 Kontakt s vnějším světem

Vaše vyjádření k poskytování informací o návštěvách kombinací ústního předání a písemné srozumitelné verze zaměstnanci Příjímacího střediska Praha-Ruzyně považuji za dostatečné. Dále bych Vás ráda informovala, že jsem k otázce možných výjimek pro návštěvy dětí Příjímacího střediska Praha-Ruzyně kontaktovala i Letiště Praha, a. s., a v návaznosti na jejich vyjádření mohu konstatovat, že se podařilo nastavit systém individuálních výjimek v případě potřeby.

S potěšením také přijímám vyjádření o individuálním přístupu ke klientům, kteří nemají vlastní finanční prostředky, a nemohou tak uhradit telefonníhovor.

Šetření ve vztahu k Příjímacímu středisku Praha-Ruzyně uzavírám.

Děkuji za součinnost a opatření, která jste přijal.

S pozdravem

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)